

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku W. B. i A. C. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 27 kwietnia 2021 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawczyni W. B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 31 sierpnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2017 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 stycznia 2016 r., w ten sposób, że oddalił odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 18 kwietnia 2014 r., ustalającej, że W. B. nie podlega jako pracownik u płatnika składek I. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 lutego 2013 r.

W. B. zawarła z I. w dniu 1 lutego 2013 r. umowę o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku handlowca, w wymiarze pełnego etatu, z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 3.000 zł. W dniu 17 kwietnia 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynęło zaświadczenie płatnika składek w celu wypłaty W. B. zasiłku chorobowego, z którego to zaświadczenia wynikało, że

odwołująca się była niezdolna do pracy od 8 marca 2013 r. W dniu 26 czerwca 2014 r. umowa o pracę zawarta przez W. B. i I. została rozwiązana za wypowiedzeniem przez pracodawcę. Przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę była likwidacja stanowiska.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do oceny czy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwalał na uznanie, że między W. B. a I. istniał stosunek pracy. Sąd ten, analizując cechy charakterystyczne stosunku pracy uznał, że przedstawione w toku postępowania dowody, mające świadczyć o wykonywaniu przez W. B. czynności pozyskiwania klientów (świadczeniu pracy), są niewystarczające do uznania, że praca w zakresie zadań handlowca była realnie wykonywana. Tym bardziej, że zakres obowiązków pracowniczych odwołującej się i powierzonych jej zadań nie został wyraźnie określony, co również wpływa na ocenę stosunku prawnego łączącego ją z płatnikiem. Brak jest również dowodu na wykonywanie wobec odwołującej się czynności z zakresu nadzoru (kierownictwa) pracodawcy. Mając na uwadze ustalone okoliczności faktyczne, Sąd Apelacyjny uznał, że między W. B., a A. C. nie został nawiązany stosunek pracy.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik odwołującej się, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania została wskazana przesłanka oczywistej zasadności, ze względu na naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 382 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz naruszenie prawa materialnego, to jest art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 423, dalej ustawa systemowa) w związku z art. 22 k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Powołanie się przez skarżącą na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje ją do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego,

polegającej na jego oczywistości, widocznej od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawę do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, to jest podlegającą uwzględnieniu. Jednocześnie sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Także odmienna ocena zgromadzonego materiału dowodowego nie realizuje wypadku opisanego w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Należy również pamiętać, że nie każde też naruszenie przepisu postępowania jest różnoznaczone z zasadnością zarzutu podstawy kasacyjnej (art. 398¹⁴ k.p.c.) w tym wypadku wskazującym na oczywistą zasadność skargi. Znaczenie ma dopiero wadliwość procesowa, która mogła mieć istotny wpływ na wynik sprawy (taki jest wszak punkt odniesienia z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy decyduje prawo materialne, gdyż określa prawa i obowiązki stron, a przed sądem jakie postępowanie dowodowe jest konieczne dla co najmniej dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności, także czy przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Innymi słowy rolą sądu w sprawie zapoczątkowanej decyzją stwierdzającą niepodleganie przez skarżącą pracowniczemu tytułowi ubezpieczeń społecznych, jest zbadanie materialnoprawnej podstawy tej decyzji i rozstrzygnięcie, czy w świetle przepisów prawa materialnego (art. 22 § 1 k.p.) skarżąca był pracownikiem I. i w konsekwencji podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ustawy systemowej. Tak też było w sprawie. Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenia faktyczne dokonane w sprawie oraz wyjaśnił podstawę prawną swego rozstrzygnięcia. Miara oceny jakości uzasadnienia sądu drugiej instancji nie ogranicza się bowiem do warstwy ilościowej, lecz jakościowej, przez odniesienie się do poszczególnych aspektów sprawy.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego dopuszcza się legalność kwestionowania ustalonego przez strony rodzaju stosunku prawnego jako tytułu podlegania lub niepodlegania spornemu tytułowi ubezpieczeń społecznych konkretnemu wynagrodzenia za pracę. Oznacza to, że Zakład Ubezpieczeń

Spółecznych może negować rzeczywisty charakter spornego tytułu podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym, jeżeli przyjęta przez strony formalna pracownicza podstawa zatrudnienia nie spełnia kryterium zatrudnienia pracowniczego ze względu na brak dominujących cech stosunku pracy.

Ustalenie czy jest to umowa o pracę, a nie inna umowa, np. umowa prawa cywilnego, zależy bowiem od rozważenia okoliczności konkretnej sprawy w zakresie celów, do których zmierzały strony zawieranej umowy, zgodnego zamiaru stron co do wszystkich istotnych elementów konstrukcyjnych umowy oraz zachowania elementów konstrukcyjnych właściwych dla stosunku pracy, określonych w art. 22 § 1 k.p., w szczególności cechy szeroko rozumianego podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy. Brak cech pracowniczego zatrudnienia odwołującej się został szeroko omówiony przez Sąd Apelacyjny. Odmienna zaś ocena okoliczności faktycznych nie może być uzasadnieniem dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.